

LOUIS THEVENET

Een leven in kleur

HANNIBAL

p. 2

Sollenbeemd

Olieverf op doek
1917, 70 × 60 cm
(Halle, den AST, collectie
vzw den AST, 0501)

p. 3

Het harmonium

Olieverf op doek
1917, 70 × 59,5 cm
(Elsene, Museum van
Elsene, CC0448)

p. 4

Het ronde tafeltje

Olieverf op doek
1917, 70 × 60 cm
(privécollectie)

p. 5

Na de mis

Olieverf op doek
1912, 110,5 × 90,5 cm
(Elsene, Museum van
Elsene, CC1628)

p. 6

**Zicht op kanaal met
Sint-Martinuskerk**

Olieverf op paneel
1919, 19,5 × 25,6 cm
(privécollectie)

p. 7

Kreupelhout, Drogenbos

Olieverf op doek gemonteerd
op karton, 1918, 28 × 21 cm
(Brussel, privécollectie,
voormalige collectie
Jules Elslander)

Zelfportret

Olieverf op doek
1925, 70 × 60,5 cm
(privécollectie)

BIOGRAFIE	11	‘Onbevangen als een kind en vrolijk als een faun’ <i>Louis Thevenet (1874–1930)</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS			
	45	Een man aan de rand <i>De kleine wereld van Louis Thevenet</i> ERIC MIN			
	59	De jongeman en de zee <i>Thevenet in Nieuwpoort en omgeving (1896–1904)</i> JOHAN MERCKX			
	69	‘De duivel trekt zich terug als ik schilder’ <i>Thevenet en kunstkring La Patte de Dindon (1900–1901)</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS			
	77	‘Het perspectief blijft wringen, maar de kleur is erg verfijnd’ <i>Thevenet, de kunstcritici en kunstkring Labeur (1902–1907)</i> JAN H. MELSEN			
	89	Ontmoeting met Hollandse meesters <i>Met Labeur naar Nederland (1906)</i> JAN H. MELSEN			
95	‘Hij laat niet los, hij zal aankomen’ <i>Thevenet en de Cercle des Indépendants (1904–1917)</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS				
OEUVRE	109	‘Lucht, licht. Licht, licht, licht’ <i>Evocatie van een oeuvre</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS	BIJLAGEN	234	‘Ik werk op een ernstige manier verder’ <i>Een chronologie van Thevenets leven en werk</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS
	117	Thuis wachten <i>De kunst van Louis Thevenet</i> BART VERSCHAFFEL		240	Van Brussel tot Buenos Aires <i>Thevenet stelt tentoon (1902–2024)</i> FREDDY BUSSELOT CONSTANTIN EKONOMIDÈS PETER FRANÇOIS JOHAN MERCKX
	133	Besloten wereld, bevrijde natuur <i>Thevenet als landschapsschilder</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS		244	Thevenet in openbare collecties FREDDY BUSSELOT BART DESMET PETER FRANÇOIS JOHAN MERCKX
	151	In de spiegel van de kritiek <i>De postume roem van Louis Thevenet</i> CONSTANTIN EKONOMIDÈS		246	Bibliografie
	161	‘Loutje bracht me zes tubes verf en een puntig penseel’ <i>Thevenet en Felix De Boeck</i> SERGIO SERVELLÓN		250	Personenregister
	169	Slagers, cafés, een kerk en de Zenne <i>Thevenets blik op Halle</i> PETER FRANÇOIS		253	Over de auteurs
	199	Wat nog niet verteld is <i>Het portret vervolledigd</i> JOHAN MERCKX		254	Intekenaars
				256	Colofon

‘Onbevangen als een kind en vrolijk als een faun’

Louis Thevenet (1874–1930)

CONSTANTIN EKONOMIDÈS

HET PRILLE BEGIN (1874–1896)

Louis Thevenet werd op 12 februari 1874 in Brugge geboren. Zijn ouders waren beiden muzikant. Hij was de jongste van vier kinderen¹: Pierre, Marie, Cécile en Louis. Het gezin trok in oktober 1876 naar Brussel, waar vader Alphonse Thevenet organist was in de kerk Sint-Jacob-op-Koudenberg.² Hij overleed erg vroeg, waardoor zijn weduwe pianolessen moest geven om de kinderen te onderhouden. Louis praatte zelden over zijn jeugd, maar van zijn biograaf René Lyr (1887–1957) weten we dat zijn moeder Anne Thérèse Van Vyve (1837–1889), gebukt onder de lasten van een zwaar huishouden, haar man niet lang overleefde en de vier tieners aan hun lot overliet. Louis ging in de leer in een bakkerij en werd daarna loopjongen in een banketbakkerij. Op zijn achttiende monsterde hij aan op een pakboot als hulpkok. Zo kreeg hij de kans verschillende wereldreizen te maken.

Pierre Thevenet (1870–1937), zijn vier jaar oudere broer, werkte als klerk bij Oërtel, een muziekuitleverij in de Regentschapsstraat, tegenover het muziekconservatorium. Die zaak, gehuisvest in *Maison Beethoven*, werd overdag bezocht door conservatoriumstudenten en de muziekminnende bourgeoisie van de hoofdstad. 's Avonds fungeerde *Maison Beethoven* eerder als een ontmoetingsplaats voor jonge, libertaire muzikanten en schrijvers. Louis werkte er als loopjongen en ontmoette er een rist kunstenaars, onder wie de schilder Auguste Oleffe (1867–1931).³ In deze kraamkamer van de Brusselse anarchistische beweging maakte René Lyr voor het eerst kennis met Louis Thevenet: “Het was

de plek”, zo schreef hij, “waar de *libertaires* – schrijvers, schilders en beeldhouwers – elkaar ontmoetten. Pierre verwelkomde er de ‘kameraden’, aanhangers van de meest extreme en gedurfde theorieën. Zelfs tijdens het doornemen van een muziekpartituur werd er heftig gediscussieerd over het belang van de directe actie, de vrije liefde, anarchie en vegetarisme, maar evenzeer kon het gaan over *Parsifal* of *Boris Godounov*.”⁴

Het Paepenkasteel te Ukkel (Moulin Grandville)
(detail)

Olieverf op doek
s.d., 60 × 50 cm
(privécollectie)

Louis Thevenet
(Archief AKP/APR Secret.
Q Elisabeth - Peintres -
T/36 - Thevenet)

In deze wervelende culturele context introduceerde Pierre zijn broer in het vrije en rebelse denken van Friedrich Nietzsche, Elisée Reclus en Peter Kropotkin, en toonde hij hem ook de weg naar de werken van Arthur Rimbaud, Charles Baudelaire, Knut Hamsun, Léon Bloy en Maksim Gorki. In de kelder van de winkel, die hij omtoverde tot atelier, greep Louis elk vrij uurtje aan om er landschappen te tekenen of boten, zee-lieden en vissers. Later vergezelde hij zijn broer in het Zoniënwoud, om er in de openlucht te schilderen. Maar naar alle waarschijnlijkheid was het zijn jeugdvriend Pierre Scoupreman (1873-1960) die zijn echte initiator was. Scoupreman werkte eerst als mijnwerker in Charleroi, en wijdde zich nadien aan de schilderkunst. Op nieuwjaarsdag 1896 zou Louis hem zijn besluit hebben toevertrouwd: hij zou schilder worden.

Zijn biograaf omschrijft Louis Thevenet als intelligent, goedhartig en vriendelijk. Louis was eerder zwijgzaam, had een introverte persoonlijkheid en een grondige hekel aan etiquette. Hij had slechts een handjevol vrienden. Pas in de geborgenheid van een huiskamer – en met behulp van een paar flessen faro – werd hij spraakzamer en enthousiaster, en kwam zijn trotse karakter opzetten. Louis Thevenet leek weleens naïef, maar sloeg je even later met verstomming door scherpzinnig en gevat uit de hoek te komen. Soms kwam hij wereldvreemd of simplistisch over, maar evengoed verraste hij je nadien door een bezield en diepzinnig gesprek te

voeren. Hij was graag onder vrienden, maar hij gaf duidelijk de voorkeur aan eenzaamheid. Nergens was hij gelukkiger dan in zijn vertrouwde omgeving, omringd door zijn schetsen, zijn schilderijen en zijn huisdieren. “Een fijnbesnaard persoon”, zo omschreef Oleffe hem, “met een hart van koekebrood, doodeerlijk en oprecht, met een erg goede inborst. (...) Hij zat uren bij de kachel te keuvelen met de kat en de hond. Als ik hem uitnodigde om buiten te komen schilderen, zei hij: ‘Nee, kerel, hier is het veel leuker. Kijk toch eens aandachtig naar deze muur, deze kachel, deze lieve dieren.’”⁵

In de stilte en de afzondering, in de meditatieve bezinning komt Louis Thevenets contemplatief-creatieve kracht opzetten. Dat was zijn tweede natuur. Oleffe merkte op: “Toen ik hem zijn eerste doos met waterverf gaf, zag ik een uitbarsting van kinderlijke vreugde. Toch sprak het schilderen in de openlucht hem maar matig aan. De lichte tinten van de waterverf strookten niet met zijn voorliefde voor de diepere en intensere waarden. Hij was op zoek naar verdieping en kon dagenlang mediteren: het leek alsof hij bleef kijken zonder te zien en denken zonder te denken. Hij sliep vaak overdag en werkte liever 's nachts (...). Hij was niet onmiddellijk iemand die zich makkelijk openstelde voor goede raad.”⁶ Maar ondanks zijn buitengewone en eigenzinnige karakter was Thevenet niet altijd afkerig van advies, vooral niet van die van gewaardeerde vrienden als Scoupreman en Oleffe. Ze zullen de gids en het voorbeeld zijn van zijn artistieke parcours.

Een meer in de Maasvallei

Houtskool op papier
ca. 1894, 17 × 32 cm
(Brussel, privécollectie)

ARTISTIEKE VERWANTSCHAPPEN (1896-1902)

“Om vooruitgang te boeken in de kunst is het absoluut noodzakelijk om alleen op pad te gaan, naar niemand anders te luisteren dan naar je ziel.”⁷ Dit motto van zijn jeugdviend en compagnon de route Scoupreman – zelf autodidact en een vurige pleitbezorger van onafhankelijke kunst – werkte inspirerend. In 1896 besloot Thevenet om Brussel te verlaten en te gaan schilderen in het dorpje Anseremme, aan de oevers van de Maas. Hij nam er zijn intrek in de herberg Au Repos des Artistes. Deze herberg oefende sinds het einde van de negentiende eeuw een sterke aantrekkingskracht uit op tal van Belgische schilders: Félicien Rops, Hippolyte Boulenger, Théodore Baron, Alphonse Asselbergs, Périclès Pantazis en Maurice Hagemans vonden er hun toevlucht. De werken die er tot stand kwamen, waren van een buitengewone frisheid en gevoeligheid. Ze behoren tot vandaag tot de meesterwerken van de Belgische schilderkunst. De kunstcriticus Sander Pierron, die Anseremme bezocht kort nadat Louis er verbleven had, beschreef er de sfeer:

“Anseremme was trouwens altijd al een artistieke aantrekkingspool, eerder bescheiden, maar sprankelender dan de kunstmatig gecreëerde kunstscène van Oostende! De herinnering aan enkele meesters, enkele grote meesters, leeft voort in deze gemoedelijke en gastvrije herberg. De Repos des artistes baadt in een sfeer van eenvoud en ongedwongenheid en staat in schril contrast met de moderne hotels, vaak gevuld met stoffige parvenus ... In de Repos des Artistes bevind je je onder pretentieloze mensen (...).”⁸

De haven van Nieuwpoort

Inkt op papier
1902, 13 × 20 cm
(Brussel, privécollectie)

Thevenet zat er boordevol enthousiasme; hij schilderde en tekende elke dag – en ook 's nachts. Hij was een nogal loom en contemplatief persoon, die liever voor een landschap zat te dagdromen dan het te schilderen, maar in Anseremme ontdekte hij een energie die ook voor hem als een verrassing kwam. Hoe vaak hadden zijn Brusselse vrienden hem wel niet verweten dat hij lui was? In Anseremme vinden we niets van dit alles. Gedreven studeerde en schetste hij erop los, hij liet er zijn schilderkunst gaandeweg rijpen en groeien. De werken die hij maakte in dit dorp aan de samenvloeiing van de Maas en de Lesse, lagen in het verlengde van de kunst van Rops, Boulenger en Baron, maar dan met een lichtere, ruwere penseelstreek en met verf die met een paletmes rijkelijk werd aangebracht.

Net als zijn voorgangers had Thevenet een voorliefde voor het eenvoudige en armzalige plattelandleven: boeren, houthakkers, herders, houtskoolbranders en houtverzamelaarsters bevolken zijn landschappen, of we treffen hen aan in zijn interieurscènes. Aan de oevers van de Maas maakte hij schetsen, waarin hij experimenteerde met kleur en subtiele contrasten, een vroege voorbode van de kunst die hij in de jaren 1920 zou produceren. De vreemde onbehouwenheid van zijn schetsen onderscheidde zich duidelijk van het werk van zijn generatiegenoten.⁹ De Maasvallei bracht de atypische persoonlijkheid van Thevenet aan de oppervlakte: een kunstenaar die compromisloos aan de slag ging, die niet bekommerd was om zijn carrière of imago, en die zich niet zomaar slaafs aan een artistiek credo wilde

herkende zijn jeugdige ik in het anarchistische karakter van zijn vriend. Loutitje, zoals hij hem noemde, bleek zijn ideale partner in crime voor burleske humor, ongebreidelde fantasie en kattenkwaad. Tijdens de feestelijke diners die in de brasserie werden georganiseerd, waren de twee vaak samen te vinden. De vrienden van 'de bende van Van Haelen' bedachten het olijke duo al snel met de bijnaam Uylenspiegel.

Andere leden van de groep waren August De Boeck, Paul Gilson, Herman Teirlinck, Joseph Baudrenghien, Jean Brusselmans, Albert-François Mathys, Auguste Oleffe, Jules Lentrein, Philibert Cockx, Ferdinand Schirren, Rik Wouters, Charles Dehoy, Willem Paerels, Edgard Tytgat, Fernand Wéry, Roger Parent en Pierre Scoupreman. De bijeenkomsten ten huize Van Haelen werkten inspirerend voor de grote groep van schilders, muzikanten en schrijvers. Onder het welwillende oog van de gastvrije Van Haelens heerste er een bruisende joie de vivre. Een gezonde, onderlinge concurrentie tilde iedereen naar een hoger niveau. Tussen 1906 en 1914 maakten Oleffe, Wouters, Tytgat, Schirren, Paerels, Wéry en Cockx – om er maar enkele te noemen – reuzenstappen in hun carrière. Enkele stille getuigen uit die periode: *De Lente* van Oleffe (1911), *Interieur, dames met de parasol* van Schirren (circa 1905), *Portret van François Van Haelen* van Paerels (1912), *Portret van de beeldhouwer Wansart* van Tytgat (1910), *Portret van François Van Haelen* van Wéry (1910), *Vrouw in een interieur* en *Portret van de beeldhouwer E. Wijnants* van Wouters (1912), *Zittende vrouw* van Cockx (1916).

Vandaag zijn die werken stuk voor stuk mijlpalen in de Belgische schilderkunst van het begin van de twintigste eeuw. De schitterende kleuren, het gedempte licht, de gedurfde compositie en de goed gedefinieerde vormen geven ze een zeggingskracht die de kijker doet wegdromen. Hun harmonie, originaliteit en subtiele kracht weerspiegelen de virtuositeit van de werken van componist Paul Gilson, wiens pianosonates veel te danken hebben aan het klimaat van *aemulatio* dat rond de brouwer en zijn handlangers ontstond. Louis Thevenet, het ijverigste lid van de familie en van de brouwerij, "de meest artistieke van allemaal", in de woorden van François Van Haelen, had niet veel tijd nodig om zich aan dit nieuwe leven aan te passen en zijn talent verder te ontwikkelen, met een geestdrift die die van zijn jonge kameraden overtrof.

Maar anders dan tot de soms cerebrale kunst met sterk sociale inslag die het moest hebben van dramatische effecten, voelde Thevenet zich als een magneet aangetrokken tot een heel andere wereld: die van de geborgenheid, de stilte en de verstilde tijd. Als vanzelf richtte hij zijn aandacht op de rust en de verlatenheid die heerste in het woonhuis van de brouwerij Van Haelen. Hij was gefascineerd door alledaagse voorwerpen en beeldde ze af met een onrustwekkende eenvoud. Hij onthulde hun betoverende aura, hun *Dasein*, zonder context. Zijn werken dwingen ons te kijken en laten ons

een onvermoede werkelijkheid ontdekken; ze voeren je mee naar een tijdloze dimensie. In die context krijgt het motto van zijn leraar en anarchist Eliséé Reclus (1830–1905), "*L'Art c'est la vie*", pas zijn volle betekenis.

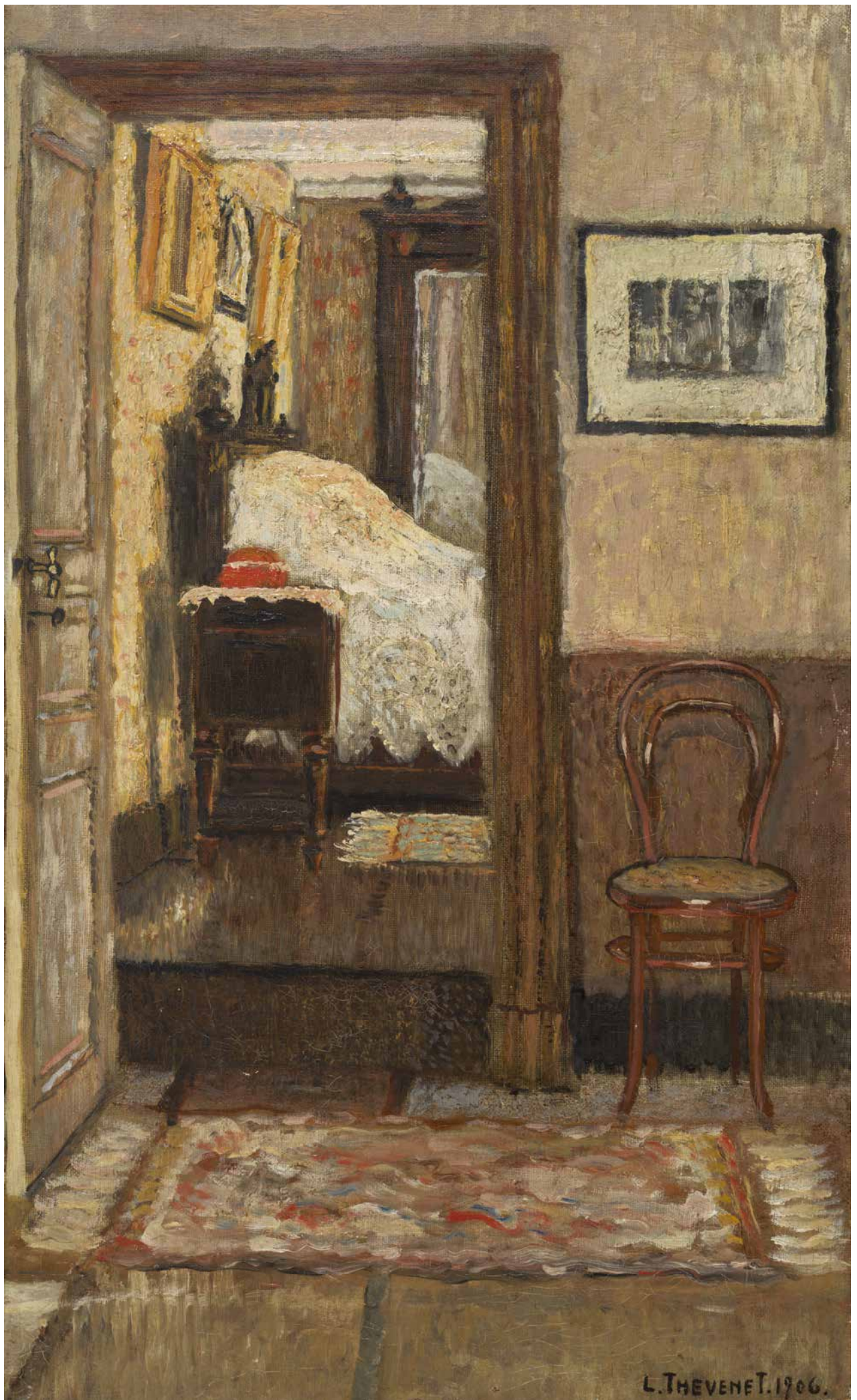
In 1909 schreef Sander Pierron, een kunstcriticus en bevoorrecht waarnemer die in deze periode zeer dicht bij de kunstenaar stond, in de Brusselse krant *L'Etoile Belge*: "Dhr. Thevenet (...) stelt zich niet tevreden met het louter weergeven van de materie, de vorm en de kleur van de dingen en het licht dat ze omhult, maar schept er plezier in om de kleinste voorwerpen tot leven te wekken, om ons te vertellen over hun dagelijks bestaan, om hun ziel uit te drukken."²⁸ Bij elke tentoonstelling waaraan Thevenet deelnam, waren de critici unaniem lovend. Dit plotse succes leverde de tot dan toe weinig bekende kunstenaar vleiende vergelijkingen op met Henri De Braekeleer en Xavier Mellery, die beschouwd werden als onbetwiste meesters van de stilte en de introspectie.

Thevenet liet zich deze nieuwe status welgevallen, ook al lieten de kunstrecensies en 'artistieke discussies' hem grotendeels koud. Het wantrouwen dat hij had tegenover de kunstcritici, die hem lange tijd links lieten liggen, ebde niet weg. Wel legde de lovende pers hem geen windeieren. Het kwam de verkoop van zijn werken ten goede en langzaam kon hij dromen van een huis op het platteland, waar hij samen met Emma – zijn kersverse vrouw – zou gaan wonen. Bovendien waren veel verzamelaars geïnteresseerd in zijn werk: naast Van Haelen zijn er Goemaere, Hottat, Van de Roy, Van Gierdegom, Wolfers, Jefferys, de industrieel Hunin, maar ook de mecenas Henri Le Boeuf en zelfs koningin Elisabeth. "Van 1908 tot 1914 kwam Louis financieel niets tekort", noteert zijn biograaf René Lyr. "De materiële stabiliteit en de geborgenheid van de kring Van Haelen, maakten dat hij zich ten volle kon ontplooien."²⁹ En de criticus vervolgt: "Verschillende schilderijen uit deze bloei-periode zouden deel gaan uitmaken van de ongeziene ontwikkelingscurve die de Belgische school doormaakte", en dat gold bij uitstek voor de o zo geliefde interieurs en stillevenen van Thevenet.

Alles leek te lukken voor de Thevenet-clan. Niet alleen Cécile en Louis kwamen aan de deur van de roem kloppen, ook Pierre begon aan een succesvolle carrière als schilder en aquarellist in Parijs en Brussel.³⁰ Tussen Cécile en haar broers – dat weten we dankzij de weinige brieven die werden bewaard – was er een sterke gene- genheid die de tand des tijds moeiteloos doorstond. Op een foto, genomen door Louis in Meudon, genieten Pierre, Cécile, haar dochter en haar hond van een ontspannen en gezellig moment. Het weelderige landgoed van de zangeres fungeert als decor. Het contrast met de doffe ellende van de Brusselse arbeiderswijken kon moeilijk groter zijn. Een schaduwrijke tuin op een steenworp van het woud van Meudon, meer hebben de Thevenets niet nodig om zich te ontspannen en gelukkig te zijn.

De slaapkamer van François Van Haelen

Olieverf op doek
1906, 54 × 32 cm
(privécollectie, voormalige
collectie François Van Haelen)

L. THEVENET. 1906.

De jongeman en de zee

Thevenet in Nieuwpoort en omgeving (1896–1904)

JOHAN MERCKX

ONTGROENEN AAN ZEE

De zee was voor Louis Thevenet een aantrekkingspool: “*La mer, mon vieux, c’est formidable. (...) Le soleil et la pluie sur toute cette eau ... Tu n’as pas idée comme c’est beau ...*”¹ Nieuwpoort was, net als Anseremme, een plek waar Thevenet ontgroende. Vanaf 1896 was hij er geregeld. Getuige daarvan een werk van Oleffe uit 1897 met daarop Thevenet aan het werk in de haven van Nieuwpoort.²

In 1898 zal Louis zich in Nieuwpoort vestigen om dan een nogal bochtig parcours te rijden. Op 3 maart 1898 nam hij zijn intrek in de Kerkstraat 18 (1bis).³

In de bevolkingsregisters van Nieuwpoort – en later ook in die van Koksijde – liet Thevenet optekenen dat hij ‘kunstschilder’ van beroep was. In de Kerkstraat zal hij verblijven tot 14 november 1900. Dan trok hij naar Steenweg Nieuwpoort-Baden 14 in Oostduinkerke. Daar verbleef Thevenet in den Haak, een herberg met gastenkamers uitgebaat door Désiré Pauwels.⁴

Opmerkelijk is dat hij in deze herberg het gezelschap kreeg van een aantal collega-kunstenaars. Twee dagen na zijn aankomst huren ook Auguste Oleffe en Henriette Prins een kamer op hetzelfde adres. Begin december zullen ook Antoine Springael⁵ en de Parisienne Ida Bellette hun opwachting maken in den Haak.⁶ Het vijftal zal hier de winter van 1900–1901 samen doorbrengen.

Laten we even inzoomen op zijn artistieke compagnons de route. Over Oleffe belicht deze publicatie uitvoerig, maar Henriette Prins, Antoine Springael en Ida Bellette verdienen meer dan een voetnoot. Henriette Prins maakte zich op de burgerlijke stand kenbaar als *artiste-peintre*, ook al weten we bitter weinig over haar.⁷

Hetzelfde geldt voor Ida Bellette. Wel staat die laatste in de bevolkingsregisters geregistreerd als ‘tekenaar’ en kwam ze afgereisd vanuit Anderlecht. Antoine Springael liet *tekenaar* in het bevolkingsregister optekenen, maar hij was ook beeldhouwer, schilder, graveerder en ontwerper van affiches.⁸ Springael, die zijn opleiding kreeg van onder anderen Charles Van Der Stappen, tekende de affiche van de wereldtentoonstelling van 1910 in Brussel en hernam daarvan in 1915 een thema op een Amerikaanse meelzak.⁹

Havenzicht (detail)

Olieverf op behangpapier
s.d., 49,2 × 57,6 cm
(Halle, den AST, collectie
vzw den AST, O476)

Jehan Frison

Louis Thevenet aan het werk in de haven van Nieuwpoort

Ets,
s.d., 37 × 43,5 cm
(privécollectie)

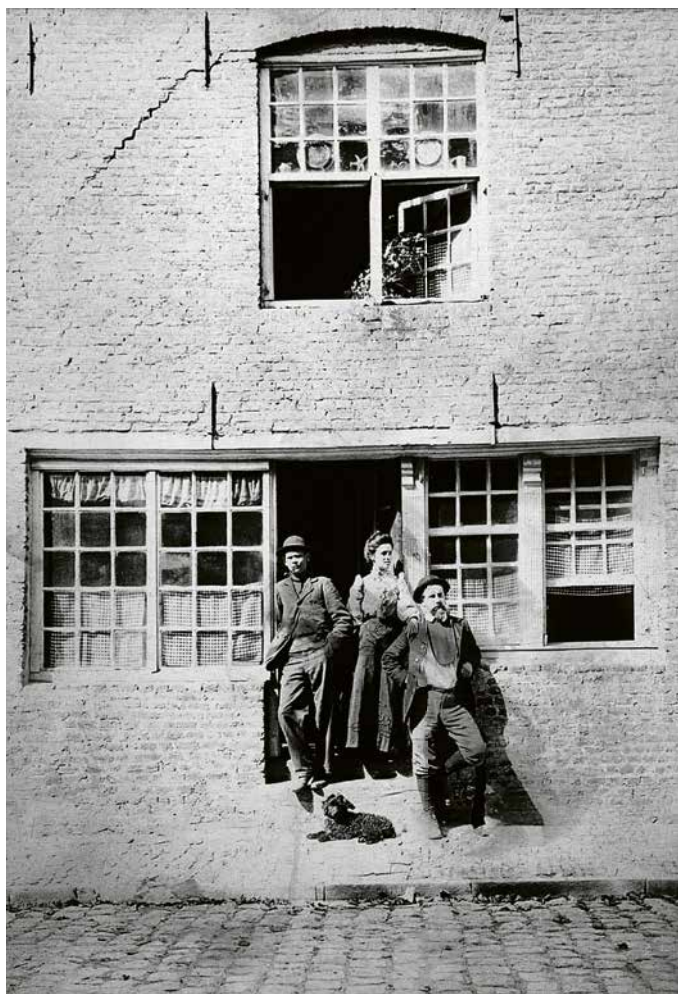

AUGUSTE OLEFFE, EEN ARTISTIEKE MAGNEET

Na een winter in Oostduinkerke zwermen de compagnons de route opnieuw uit. Op 16 april 1901 verhuisde Louis Thevenet opnieuw naar zijn gekende stek in de Kerkstraat 18 (1bis) in Nieuwpoort. Diezelfde dag vertrokken Antoine Springael en Ida Bellette samen naar de Baksteenkaai in Brussel.¹⁰ Enkele dagen later, op 24 april 1901, namen Auguste Oleffe en Henriette Prins hun intrek bij Louis Thevenet in Nieuwpoort.¹¹ Een paar maanden daarna, op 23 december 1901, vertrok Thevenet naar de Lang-Levenstraat 56 in Elsene.¹² Oleffe en Prins bleven de woning in de Kerkstraat betrekken tot 1905. Ook na 1905 verbleef het koppel Oleffe-Prins in Nieuwpoort, maar dan in de Oostendestraat.¹³

Thevenet zal ook na zijn vertrek naar Brussel nog vaak te gast zijn bij het koppel Oleffe-Prins. Het huis in de Kerkstraat fungeerde als zijn pied-à-terre aan zee.¹⁴

Via Oleffe, die als een artistieke magneet fungeerde, kwam Louis Thevenet al snel in contact met andere kunstenaars.¹⁵ Zo maakte Florent Menet zijn opwachting.¹⁶ Hij zal Nieuwpoort meermaals op doek brengen, en in 1907 bezegelde hij zijn jarenlange vriendschap met Thevenet met een portret.¹⁷

Een andere spitsbroeder van de Nieuwpoortse scène was Jehan Frison. Naast veel ander werk dat onmiskenbaar in Nieuwpoort moet worden gesitueerd, maakte Frison – op basis van het werk van Oleffe uit 1897 – ook een ets van Thevenet die aan het werk is in de haven van Nieuwpoort. In Nieuwpoort werkten ze samen en smeedden ze de basis van een jarenlange vriendschap.

Het duo Oleffe-Thevenet trok nog andere kunstenaars aan. James Ensor probeerde – vergeefs – aansluiting te vinden.¹⁸ De Brusselse beeldhouwer Jules Herbays (1866-1940) mocht zich ook tot de Nieuwpoortse vrienden rekenen.¹⁹ Getuige daarvan een nogal vluchtig geschilderde marine van Louis Thevenet met daarop “*A mon ami Jules Herbays*”. In 1906 zal Herbays deel uitmaken van het reisgezelschap dat samen met Louis Thevenet op studiereis naar Nederland trok.²⁰ En er was nog plaats in de artistieke herberg: ook Albert Baertsoen (1866-1922) werkte een periode samen met Oleffe en Thevenet.²¹

Nieuwpoort vormde de uitvalsbasis van vele omzwervingen. Zo verbleef Louis vaak in Oostende en de Villa Nino. Thevenets biograaf René Lyr meldt dat ze er in 1901 hebben verbleven, maar ook in 1904 moet Thevenet er zijn geweest. Het werk *Interieur van de villa Nino* uit 1904 is er een tastbaar bewijs van.²² In Sint-Idesbald schilderde hij onder meer een *Intérieur à St-Idesbald*. Over Sint Idesbald getuigt Lyr: “In mijn collectie wees Oleffe *De Kapstok* aan: je weet dat we er in Sint-Idesbald mee hebben moeten lachen, omdat Louis het er een heel seizoen tentoonstelde.”²³ In Oostduinkerke verbleven Thevenet en de entourage van Oleffe in de villa van de kunstschilder Piet Verhaert.²⁴

Aan zee onderhielden Oleffe en Thevenet ook hun commerciële contacten. Zo trokken ze meermaals naar de Blankenbergse *Villa Quissisana* van de Brusselse mecenas-verzamelaar Henri Van Cutsem.²⁵ Een plek van culturele uitwisseling, maar nog belangrijker: wie zich in de gratie van Henri Van Cutsem wist te schilderen, klom onmiddellijk enkele sporten hoger in de artistieke pikorde. Henri Van Cutsem kocht werken van Oleffe, waaronder – opmerkelijk – een portret van Louis Thevenet. Helaas kon Van Cutsem geen rol van betekenis spelen in de uitbouw van Thevenets carrière. In 1904 – op het moment dat Thevenet nog wat beduusd aan de deur kwam kloppen – stierf de man.

Rond de eeuwwisseling liep Thevenet in Nieuwpoort ook nog vele andere schilders tegen het lijf, zoals Albert Crahay, John Michaux, Adolphe Keller, Walter Vaes, Richard Baseleer, Maurice Wagemans, Victor Simonin, Victor Gilsoul, Alfred Bastien, Rodolphe Strebelle en Frans Smeers. Thevenet laafde zich aan een resem artistieke bronnen, ook al voer hij zijn eigen eigenzinnige koers.

Louis Thevenet, Henriette Prins en Auguste Oleffe voor het huis in Nieuwpoort, met op de voorgrond hun hond Botte, 1902 (Brussel, Algemeen Rijksarchief, fonds Sander Pierron, 532).

De ebbenhouten tafelaandenken aan Nieuwpoort

Olieverf op doek
1924, 50,5 × 60 cm
(privécollectie)

Marine (zeezicht)

Olieverf op doek
s.d., 23,5 × 31,5 cm
(privécollectie)

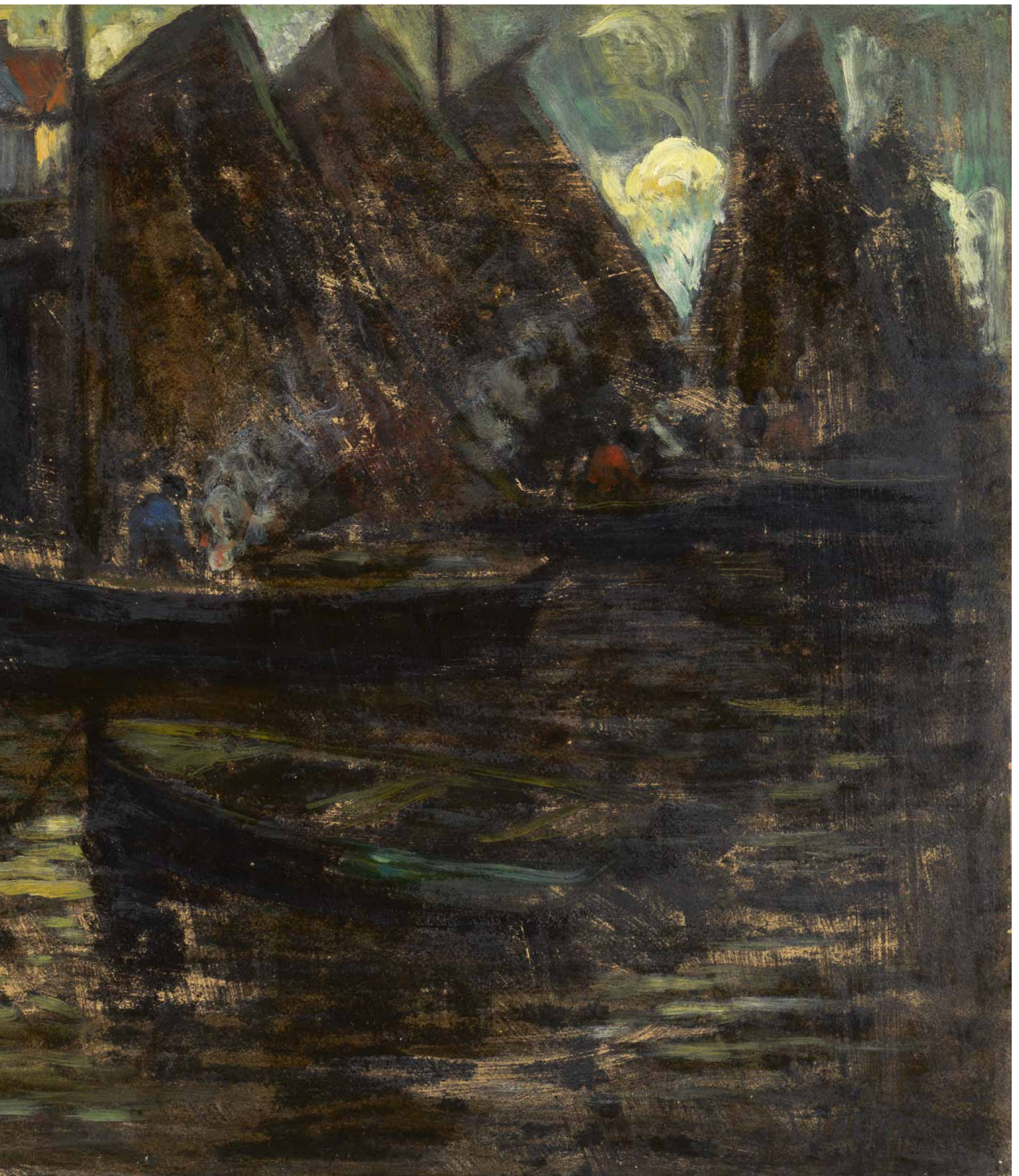
Zeerust marine

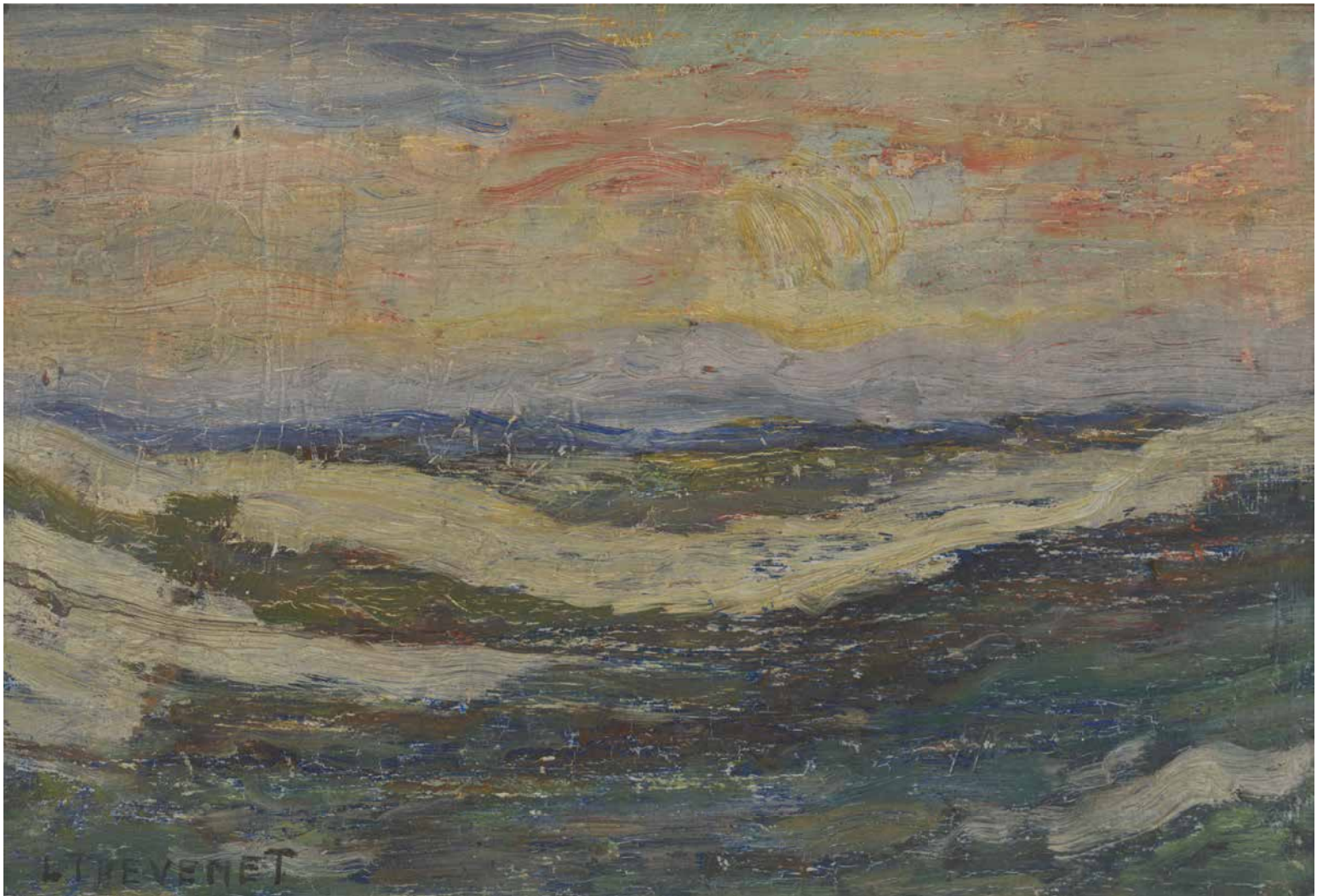
Olieverf op doek
s.d., 24 x 32 cm
(privécollectie)

Havenzicht

Olieverf op behangpapier
s.d., 49,2 x 57,6 cm
(Halle, den AST, collectie
vzw den AST, O476)

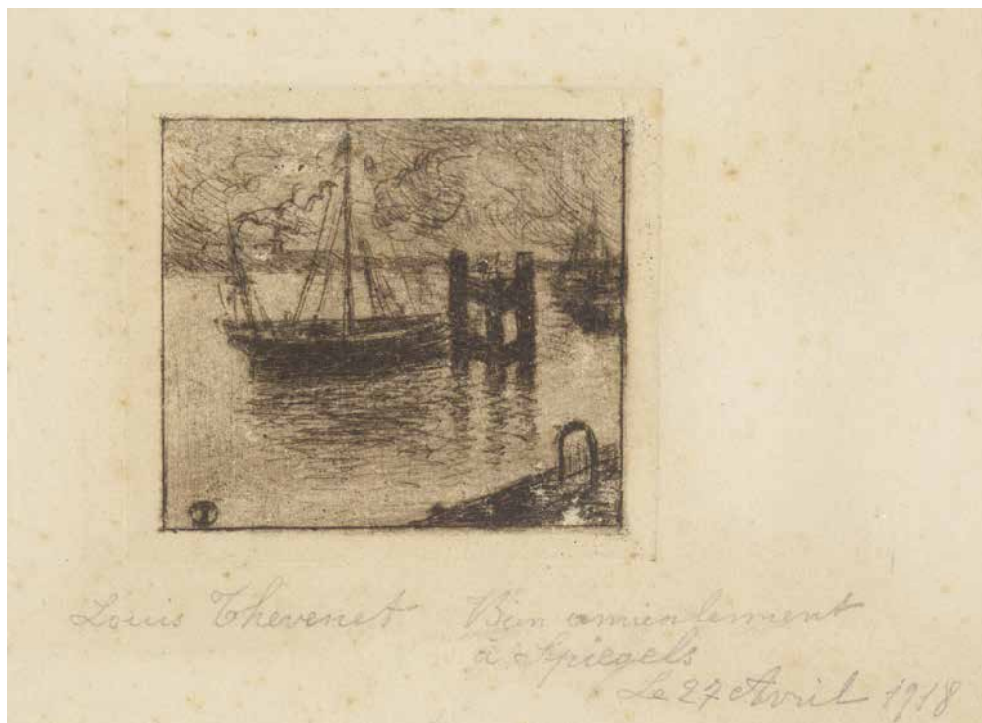

**Avondzicht op
de duinen**

Olieverf op paneel
ca. 1900, 17 × 26 cm
(privécollectie)

EEN STRAATNAAM IN NIEUWPOORT?

Oleffe kreeg in Nieuwpoort zijn 'Auguste Oleffelaan'. Aanvankelijk noemde men die laan 'Avenue Benjamin Crombez' (1929). Louis Thevenet moest het stellen zonder straatnaam. De huidige Louisweg verwijst niet naar Thevenet, maar naar een familielid van Benjamin Crombez, Louis Alexandre G. Crombez (1818-1895).²⁶ Toch had Louis zijn straatnaam bijna beet, zij het postuum. De SIMLI (*Société Immobilière et Mobilière du Littoral*) vermeldde heel duidelijk een 'Sentier Louis Thevenet'. Die plannen werden echter nooit uitgevoerd, maar de herinnering aan Louis heeft er letterlijk en figuurlijk op de tekentafel gelegen.

Havenzicht

Ets
1918, 7,5 x 8 cm
(privécollectie)

- 1 Louis Thevenet, getuigenis opgetekend door A. Guislain, *Oleffe et son temps*, uitgetikt manuscript, p. 102. Ook bij A. Guislain lezen we (p. 105) dat het eerste 'contact met de zee' van Oleffe in De Panne plaatsvond en dit onder impuls van Louis Thevenet en Antoine Springael.
- 2 Dat werk werd tentoongesteld in 1904 bij *Labeur*, in 1906 bij *Kunst van Heden* en in het *Salon d'Automne* van 1907.
- 3 Bevolkingsregister Nieuwpoort.

4 Na WOI werd het pand volgens dezelfde plannen heropgebouwd en kreeg het de naam *L'Espérance*. Een sfeerbeeld uit 1928 van het pand is terug te vinden via Westhoek-verbeld.be. In de bevolkingsregisters wordt gemeld dat Thevenet, Oleffe en Prins ook gewoond hebben in Steenweg Nieuwpoort-Baden, nr. 11bis. Ongetwijfeld gaat het hier om

hetzelfde pand, maar werd een ander huisnummer toegekend.

5 Bevolkingsregisters Koksijde. Antoine Springael kwam van Nieuwpoort. Zijn verblijfplaats in Nieuwpoort wordt niet vermeld. Hij komt aan op 3 december 1900.

6 We lezen ook nog in het bevolkingsregister van Koksijde 'Ida Bellette, 2 juni 1877 (Parijs), vorige woonplaats: Anderlecht, Française, beroep: tekenaarster'. Zij komt aan op 8 december 1900.

7 Henriette Prins (1873-ca. 1953-1954).

8 Antoine Springael (1871-1928) nam deel aan de tentoonstelling van de kunstkring Pour l'Art van 1897 tot 1901. Ook in 1903 nam hij deel. In latere ledenlijsten werd hij niet meer vermeld. Henri Van Cutsem kocht twee werken van Springael die nu deel uitmaken van de collectie van het museum van Doornik.

9 Meelzak. annelienvankampen. nl/blog/van-lewis-richards-via-berthe-smedt-naar-antoine-springael.

10 Bevolkingsregisters Koksijde. 11 Bevolkingsregisters Nieuwpoort. Er wordt in de bevolkingsregisters ook vermeld dat ze alle drie van Oostduinkerke naar Nieuwpoort zijn gekomen. Let wel: *Nieuwpoort-Baden* was tot 1949 Oostduinkerke.

12 Bevolkingsregisters Nieuwpoort.

13 Op 17 november 1905 vertrok ook Henriette Prins naar Elsene (Waverssteenweg 234).

Op 20 januari 1906 trouwden August Oleffe en Henriette Prins in Elsene (getuigen: Jules Van Gierdegom, Arthur Evrard, Joseph Baudrenghien, Jules Herbays) en op 26 januari zijn ze terug in Nieuwpoort, maar dan in de Oostendestraat nr. 18 en daarna op nr. 6. Op 14 oktober 1907

verlaten ze Nieuwpoort en vertrekken ze naar Oudergem (Waverssteenweg).

14 Bemerkt de zeesterren en schelpen op de bovenverdieping. Op de achterzijde van de foto staat: "Louis Thevenet, Auguste Oleffe, Henriette Oleffe, le chien Botte, 19" (Brussel, Algemeen Rijksarchief, Fonds Sander Pierron, nr. 532). Dezelfde foto is ook aanwezig in het archief van A. Guislain, *Archives personnelles d'Albert Guislain (1890-1969) avocat, juriste et homme de lettres*, inv. 3253. Zie ook Albert Guislain hierover in *La Libre Belgique (18-2-1967)*: "Zo leerde ik Auguste Oleffe kennen, die met zijn vrouw Henriette een charmant huis betrok in Nieuwpoort. Louis Thévenet logeerde bij hen en ik bezit een foto, waarbij ze alle drie op de stoep staan van die woonst."

15 Zie mail Luc Fillaert, 19-12-2022: "Het mag inderdaad gezegd worden dat Nieuwpoort, vooral dan onder impuls van Oleffe, een grote aantrekkingskracht uitoefende op de kunstenaars van toen. Ook buitenlandse schilders vonden hun weg naar Nieuwpoort."

16 Florent Menet (1872-1942) woonde vanaf 30 juni 1901 in Nieuwpoort (Recollettenstraat 25). Hij huwde op 16 juli 1901 met Mathilde Vandestienne. In mei 1909 vertrok hij uit Nieuwpoort naar Oudergem (Vorstlaan 21).

17 Zie de bijdrage van Eric Min in deze publicatie.

18 Zie de bijdrage 'Wat nog niet verteld is. Het portret vervolledigd'

19 Jules Herbays nam als beeldhouwer deel aan de 2de tentoonstelling van de kunstkring Pour l'Art; hij nam onafgebroken deel aan de tentoonstellingen van Labeur van 1898 tot 1903. Nadien nam hij ook deel aan de tentoonstellingen van Labeur van 1905, 1906 en 1907. Hij was ook een van de stichters van Le Sillon. Jules Herbays huwde te Elsene op 24 juli 1894 met Anne Marie Raes (geboren in Elsene op 28 mei 1871), met als getuigen Auguste Oleffe en André Vanderstraeten. Jules Herbays was later ook getuige bij het huwelijk van Oleffe. Herbays was leerling van zowel Charles Van Der Stappen als van Jef Lambeaux in de Academie voor Schone Kunsten in Brussel.

20 Zie de bijdrage 'Ontmoeting met Hollandse meesters . Met Labeur naar Nederland (1906)' in deze publicatie.

21 Rik Sauwen, *Kunstenaars aan de Westkust, Van Nieuwpoort over Koksijde tot De Panne, 1830-1975*, Oostkamp, Stichting Kunstboek, 2011, p. 28. Baertsoen was in Nieuwpoort van 1895 tot 1897.

22 Volgens Albert Guislain was de Villa Nino een soort van "Châlet en bois, proche du phare" (A. Guislain, idem, p. 135). Norbert Hostyn zet ons verder op weg: "De Villa Nino stond in de Fortstraat in de buurt van de verdwenen vuurtoren. Dat was in de 'oude' vuurtorenwijk, die volledig is verdwenen tijdens het interbellum. De naam van de eigenaar van de villa was J.B. Moreau." (E-mail Norbert Hostyn, 15-01-2023.) Zie ook Lyr, p. 29 en p. 17-18: "En 1901, ils ont fait un séjour à Ostende. à la villa Nino, non loin du phare."

23 Lyr 1945, p. 141: "Dans ma collection, Oleffe désigne le Porte-Manteau: tu sais qu'on en riai, à St.-Idesbald, où Louis l'a exposé toute une saison." We vinden het werk ook in de catalogus van de tentoonstelling Kunst van Heden, 1931.

24 Zie A. Guislain, idem.

25 Voor meer info over de belangrijke rol die Van Cutsem speelde, zie Okv.be/artikel/henri-van-cutsem-mecenas-brussel-en-doornik.

26 Louis Alexandre G. Crombez (1818-1895) was het vierde kind en de tweede zoon met nakomelingen van Benoît Benjamin Crombez. Hij was raadslid in Doornik sinds 1848 en later burgemeester (1871-1883), ook volksvertegenwoordiger (1861-1890) en zelfs een tijdlang vicevoorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Benjamin Crombez gaf zijn eigen naam aan de Benjaminstraat. Ook de Elisalaan, Franslaan, Louisweg, Victorlaan en Hendrikaplein zijn door Benjamin allemaal genoemd naar familieleden (*Speuren naar sporen in de Stad, Erfgoedwandelring voor gezinnen in Nieuwpoort*, p. 23).

‘De duivel trekt zich terug als ik schilder’

Thevenet en kunstkring La Patte de Dindon (1900-1901)

CONSTANTIN EKONOMIDÈS

De Brusselse kunstenaarsvereniging La Patte de Dindon werd in 1850 opgericht op initiatief van haar eerste voorzitter, Théodore Fourmois.¹ Los van elk academisme, had de Patte de Dindon de bedoeling om zowel openbare als privé-tentoonstellingen te organiseren. De Patte richtte zich daarbij ook op kunstenaars die werden uitgesloten van de traditionele salons. Daarnaast was La Patte de Dindon ook een vrije tekenacademie waar tal van kunstenaars werden opgeleid. Velen onder hen zullen later onbetwiste sleutelfiguren worden binnen de Belgische moderne kunst. La Patte de Dindon staat voor meer dan vijftig jaar strijd voor artistieke vrijheid. Toch kreeg het daarvoor tot op vandaag niet de erkenning die het verdient.

TEGENGEWICHT VOOR DE ACADEMIE DES BEAUX-ARTS

La Patte de Dindon wordt van bij de oprichting getypeerd als een ‘vrije kunstkring’, maar eveneens als een ‘vrije tekenacademie’. Mécenas en kunstliefhebber Jules Lequime (overleden in 1904) is een van de weinigen die ons kostbare informatie heeft nagelaten over deze groep kunstenaars. Volgens hem had La Patte de Dindon een duidelijke missie: ze moest een sterk tegengewicht vormen voor de Académie des Beaux-Arts. Enerzijds trokken de oprichters van La Patte van leer tegen de al te strenge toelatingsvoorwaarden van de Académie; anderzijds namen ze ook een al te starre, traditionalistische benadering van kunst op de korrel. De Académie des Beaux-Arts, zo vonden ze, was een instelling die jonge kunstenaars indoctrineerde.² Volgens de marineschilder Louis Artan – nauw verbonden aan de Patte de Dindon – moest de traditionele kunstenaarsopleiding op de schop: “Maak hen tot originele kunstenaars,” schreef hij, “moedig hen aan om uit te drukken wat ze diep van binnen voelen, in plaats van slaafs dingen na te bootsen

op basis van quasi wiskundige procedés.”³ Als vrije kunstkring had La Patte de Dindon een duidelijke artistieke missie en ging ze het debat en de confrontatie niet uit de weg. Het genootschap organiseerde privé-tentoonstellingen, concerten, excursies en feestelijke nocturnes en vormde zo een aanvulling op het programma van de Société des Joyeux.⁴ Verschillende kunstenaars waren trouwens lid van beide kringen.

De tekenlessen van de Académie de La Patte de Dindon werden van november tot maart georganiseerd. In tegenstelling tot studenten aan erkende academies hoefden de studenten van La Patte de Dindon maar één cursus te volgen: tekenen naar levend model. Er waren geen beperkingen op de manier waarop studenten tekenden: er was geen leermeester, geen vastgelegd model, geen wedstrijden en er werden geen prijzen voor uitmuntendheid uitgereikt. De eerste tentoonstelling van La Patte de Dindon vond plaats in 1854 en dat in een gehuurde kamer in de Hoogstraat in de Marollen, destijds de armste arbeiderswijk van Brussel. In zijn memoires somt Jules Lequime de namen van de deelnemende kunstenaars op: Louis Dubois, Alfred Verwée, Edouard Huberti, Henri Van der Hecht, Théodore Fourmois, Louis Robbe, Jean Robie en Edmond De Schampheleer. Hij merkt op dat deze tentoonstelling enkel mogelijk was dankzij “de vrijgevigheid van de exposanten en enkele kunstliefhebbers uit de kring, die een tombola organiseerden om behoeftige kunstenaars te ondersteunen.”⁵ Hij vermeldt ook de tentoonstelling van 1860 die werd bijgewoond door onder andere Théodore Baron, Charles de Groux, Jules Montigny, Joseph Coosemans, Alphonse Asselbergs, Adrien-Joseph Heymans, Louis Verwée, Louis Crépin, Eugène Verdyen, Constantin Meunier, Jean De la Hoese en Léopold Speekaert. Dankzij andere bronnen weten we

*Het Zuidstation
in de regen*
(detail)

Olieverf op paneel
1905, 40,5 x 32 cm
(privécollectie)

dat de Patte tentoonstellingen bleef organiseren, met name in 1868, 1870 en 1875. In 1868 noteren we de deelname van onder andere Guillaume Vogels, Hubert Bellis en Hippolyte Boulenger. In 1875 verschijnen de namen van Périclès Pantazis en Isidore Verheyden. Ondanks uitgebreid onderzoek hebben we geen spoor gevonden van tentoonstellingen na 1875, ook al is het zeker dat de kring ook na deze datum nog enkele jaren bleef bestaan. Of de tentoonstelling van 1875 de laatste was, blijft een open vraag.

De bronnen over de Patte de Dindon als kunstkring zijn schaars. Over de Académie de la Patte de Dindon daarentegen is veel informatie beschikbaar. Het belangrijkste archief over de Académie is dat van Albert Guislain, bewaard in het Algemeen Rijksarchief.⁶ Behalve een kort historisch overzicht in het handschrift van Guislain en het huishoudelijk reglement van de club, werd ook het waardevolle inschrijvingsregister bewaard. Met uitzondering van het jaar 1877, bevat dat register jaarlijsten van alle leerlingen die de academie hebben bezocht. In plaats van de volledige lijst hier op te sommen, willen we graag de bekendste namen vermelden. De volgende kunstenaars werden ingeschreven tussen 1858 en 1873, toen de academie gevestigd was in de Priemstraat 19: Louis Dubois, Alfred Verwée, Adrien-Joseph Heymans, Paul Van der Vin, Louis Robbe, Edmond De Schampheler, Victor Lechien, E. de t' Serclaes, L. De Donker, Jules Montigny, Louis Crépin, Jean De la Hoese, Alfred Dillens en Hippolyte Boulenger. De meesten van hen waren ook lid van de Joyeux en waren medeoprichters van La Société libre des beaux-arts in 1868.

ARTISTIEKE BROEDPLAATS

Tussen 1873 en 1896 was de academie, onder leiding van de in Polen geboren kunstenaar Krolikowski, gevestigd op de Grote Markt 16. In dat ruimere pand kon de academie meer studenten aantrekken. We sommen op: Louis Titz, Paul Hermanus, Amédée Lynen, Henri Cassiers, Guillaume en Leopold Van Strydonck, Jan Toorop en Omer Coppens. In dezelfde lijst ook een hele rist namen die ook lid waren van La Chrysalide: Henri Arden, Henri Stacquet, Célestin Gilleman, Auguste Sembach, Alfred Verhaeren, Victor Uytterschaut, Georges Wilson, Edmond Van Der Meulen, Périclès Pantazis, Eugène en Octave Maus, Théo Hannon. De lijst van kunstenaars die de Patte de Dindon hebben bevolkt, is ronduit indrukwekkend. Deze vrije academie speelde zonder enige twijfel een sleutelrol in de ontwikkeling en het ontstaan van de belangrijkste artistieke kringen in Brussel in de tweede helft van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. Zowel in de Société libre des beaux-arts, La Chrysalide, L'Effort, Le Labeur als Les Indépendants vinden we leden uit La Patte de Dindon terug.

In 1898 verhuisde La Patte de Dindon naar de eerste verdieping van het Maison de L'Etoile, op de Grote Markt 8 in Brussel.⁷ Twee jaar later, in 1900, werd Louis Thevenet lid van de kring. Hij volgde er tekenlessen naar levend model samen met zijn broer Pierre, die al lid was sinds 1896.⁸ François Bulens – schilder, tekenaar maar ook een uitstekend pedagoog – nam er de artistieke leiding. De schrijver Sander Pierron, die Bulens goed kende, beschrijft hem als volgt: “Hij had een instinctieve afkeer van het geënceneerde, het ‘flitsende’, en hij verafschuwde de zelfingenomenheid, het egocentrisme en het gebluf van veel van zijn beroemde tijdgenoten. Werken en zwoegen was zijn motto.”⁹ Voor Thevenet – net als voor veel van zijn kameraden bij La Patte de Dindon – werkte die aanpak zowel stimulerend als inspirerend. Thevenet kreeg te maken met materiële moeilijkheden of ethische dilemma's die hem in diepe ellende dompelden, maar hij hield altijd voor ogen dat alleen hard werken en een onvoorwaardelijke liefde voor de kunst hem vrede en troost konden brengen: “*La couleur, c'est mon eau bénite*”, verklaarde hij: “*Le diable recule, quand je peins.*”

Het vrije atelier van La Patte was voor Louis Thevenet een inspirerende plek die bruiste van de creativiteit, maar ook een plek van kameraadschap. Zijn medestudenten, onder wie François-Joseph Dehaspe, Lionel Baes, Firmin Baes, Albert Claes, Jean Laudy, Romain Vanden Brugge en Henri-Fidèle Hendrickx, behoorden tot de meest getalenteerde tekenaars van dat moment. Voor Thevenet, die zijn eerste stappen zette in een artistieke opleiding, bestond er niets interessanter dan tekenen in het bijzijn van ervaren kunstenaars. Dichter en kunstcriticus Guillaume Apollinaire had het belang van de *artistieke emulatie* – een gezonde rivaliteit – in de ontwikkeling van schilders al benadrukt: “Ik geloof dat de persoonlijkheid van de kunstenaar zich ontwikkelt en zich ten volle toont door de strijd die hij moet leveren met andere persoonlijkheden.”¹⁰ Louis Thevenet verliet La Patte de Dindon na één academiejaar, in het voorjaar van 1901. La Patte de Dindon zelf zou in 1938 definitief de deuren sluiten.¹¹

De steenbakkerij

Olieverf op paneel
s.d., 14,3 × 14,5 cm
(privécollectie)

1 De naam komt van het uithangbord van het Brusselse café La Patte de Dindon, Priemstraat 19, ontmoetingsplaats voor de kunstenaars van deze kunstkring.

2 Jules Lequime, *Mon testament artistique* (Brussel, privécollectie). In deze door Lequime handgeschreven tekst, neergepend tijdens een reis naar Italië (Firenze, Genua, Napels, Rome) in 1884, roept hij - in een bundel van een tiental pagina's - persoonlijke herinneringen op over het Brusselse artistieke leven van die tijd. Lequime omschrijft er de missie van de Patte de Dindon als volgt: "*Lutter à la fois contre les exclusions du jury d'admission et contre l'endoctrinement des jeunes artistes par l'Académie des beaux-arts.*"

3 Louis Artan, 'Correspondance de Belgique', *L'Art universel*, 1-5-1873, p. 55.

4 Cenakel dat in 1847 in Brussel werd opgericht door jonge journalisten, studenten en kunstenaars,

met als doel - behalve het organiseren van kunsttentoonstellingen - "*la fantaisie, le goût des mystifications, la critique des salons de peinture*". (Sartorius F., 'Notes à propos de L'Uylenspiegel/ Le "Journal des ébats" et ses collaborateurs (1856-1863)', in *Rops - De Coster*, Université libre de Bruxelles.)

5 Jules Lequime, *Mon testament artistique*.

6 Persoonlijk archief van Albert Guislain (1890-1969), advocaat, jurist en letterkundige (Brussel, Algemeen Rijksarchief, inv. nr. BE-A0510 / 1 296).

7 Rond 1910 vestigde La Patte de Dindon zich achter de taverne Saint-Martin in de Hoogstraat 9. In 1913 verhuisde het atelier naar de Blaesstraat 12. Tijdens de Eerste Wereldoorlog verhuurde de Stad Brussel een oud vervallen huis in de Bergstraat voor het bescheiden bedrag van 75 francs. In 1927, na de afbraakwerken die nodig waren

voor de bouw van het Centraal Station, gaf de Stad Brussel de club een verdieping in het in onbruik geraakte, voormalige universiteitsgebouw in de Stuiversstraat. In 1929 verhuisde de Patte de Dindon naar een ander pand in dezelfde straat.

8 Pierre Thevenet was lid van La Patte de Dindon van 1896 tot 1905.

9 Sander Pierron, 'Masques et Profils - François Bulens', *L'Indépendance belge*, 16-3-1904.

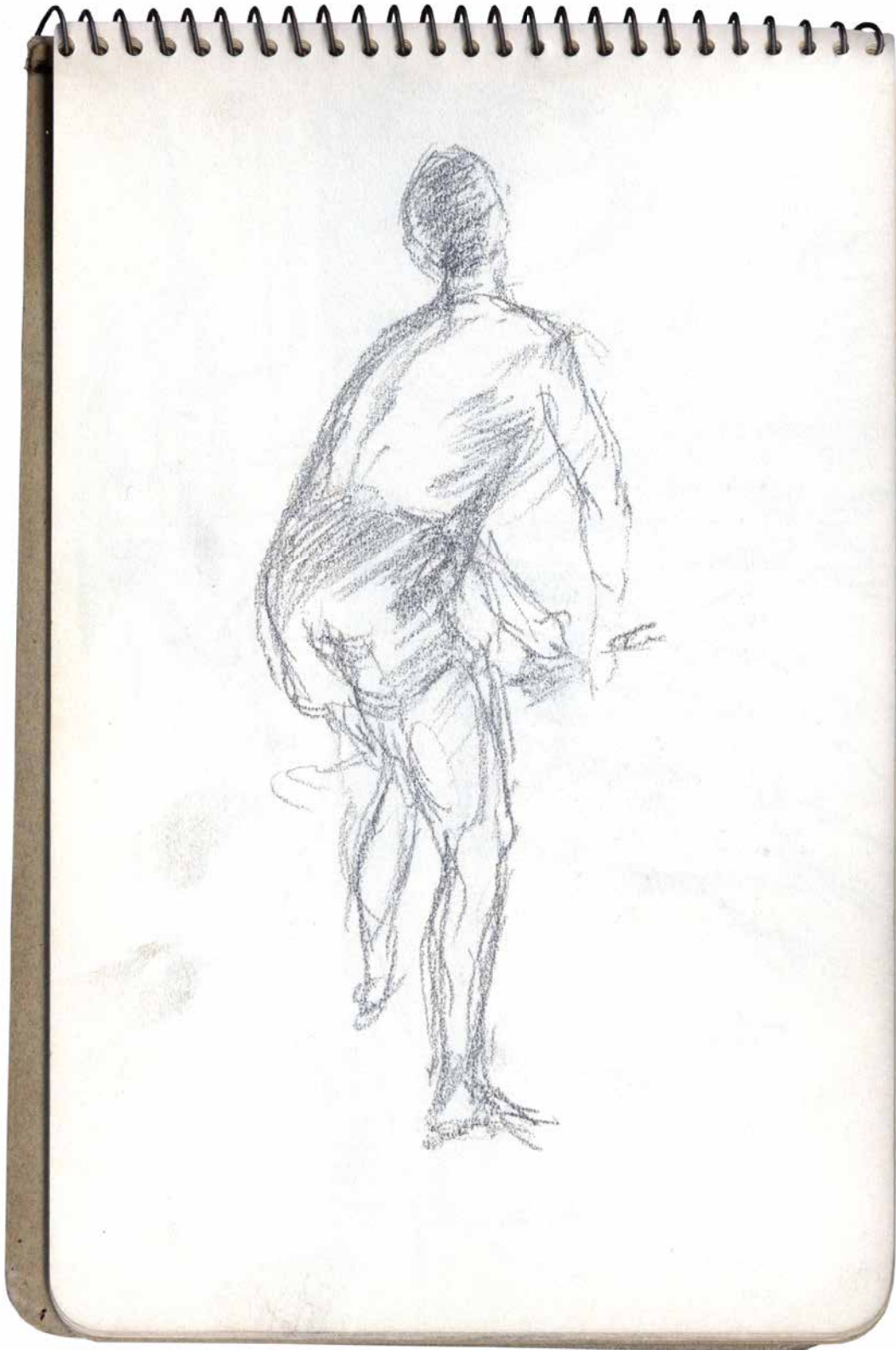
10 Guillaume Apollinaire, *La Phalange*, 15-12-1907: "*Je crois que la personnalité de l'artiste se développe, s'affirme par les luttes qu'elle a à subir contre d'autres personnalités.*"

11 Secretaris F.L. Cardon droeg toen al zijn materiaal over aan de club L'Effort.

La Patte de Dindon, 1907/1908 (Brussel, Archief voor Hedendaagse Kunst, Fonds Georges Creten, AAC 023338)

Figuur

Potlood, schetsboek Louis Thevenet s.d., 19 x 12,5 cm (privécollectie)

Colofon

Deze publicatie is verschenen ter gelegenheid van de tentoonstelling
Louis Thevenet, Een leven in kleur van 23 maart tot en met 27 oktober 2024
in Museum den AST & Villa Servais in Halle.

MET DANK AAN

De auteurs en de uitgever danken de instellingen en privépersonen die hun werken en archiefstukken ter beschikking stelden, en de volgende personen voor het aanleveren van informatie en andere hulp: André Bollaert (Het Land van Nevele), Hubert Bovens, Jo Butaye, Levy Clémence (Bibliothèque de l'image, Paris), Jan De Cock, Guy de Crombrughe, Jan Decreton, Jacqueline Denayer, Yves Desfontaines, Laurens Dhaenens, Willy Everaert, Luc Fillaert, Helga Ghyselincq, Thomas Helmer, Norbert Hostyn, Jacques Laperre, Walter Lelièvre, Les Amoureux d'Anseremme, Georges Mayer, Thomas Merckx, Bernard Rondiat, Rik Sauwen, Linda Smismans, Françoise Thevenet (+), Xavier Tricot, Kevin Van Cutsem (Gruete Met tv), Hans Vanden Bosch, Gaby Van der Eeckt, Annelien van Kempen (Belgian Flour Sacks), Monique van Rulo, Dorien Vansteertegem, Geert Vanthuyne, Françoise Vigot (Association du Patrimoine Artistique) en Geert Wauters.

THEVENET
150

Hoewel de naam van Louis Thevenet in de meeste boeken en persartikels gespeld is als 'Thévenet', werd geopteerd voor de schrijfwijze zonder accent, zoals hij officieel ingeschreven staat in de registers van de burgerlijke stand en zoals hij zijn werken signeerde en brieven ondertekende. In citaten werd de schrijfwijze van de auteur behouden.

Coverbeeld

Na het concert

Olieverf op doek
1911, 108 x 108 cm
(privécollectie
Jacques Fijnaut, NL)

Backcoverbeeld

De Weg-om

(detail achterzijde)

Olieverf op doek
1924, 54,5 x 56,5 cm
(Halle, den AST, collectie
vzw den AST, 0475,
voormalige collectie
Marguerite Devigne)

PUBLICATIE

TEKST

Freddy Busselot, Constantin Ekonomidès, Peter François,
Jan H. Melsen, Johan Merckx, Eric Min, Sergio Servellón,
Bart Verschaffel

PROJECTCOÖRDINATIE MUSEUM DEN AST

Peter François, Johan Merckx

PROJECTCOÖRDINATIE HANNIBAL BOOKS

Sara Colson

EINDREDACTIE

Astrid Houthuys

VORMGEVING

Johan Jacobs, Gert Verbelen

BEELDBEWERKING

Séverine Lacante, Pascal Van den Abbeele

UITGEVER

Gautier Platteau

DRUK

die Keure, Brugge

INBINDING

Brepols, Turnhout

ISBN 978 94 6466 691 5
D/2024/11922/05
NUR 642

© Hannibal Books, 2024
www.hannibalbooks.be

HANNIBAL
BOOKS

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

FOTOVERANTWOORDING

De uitgever heeft geprobeerd voor alle teksten, foto's en afbeeldingen de wettelijke voorschriften inzake copyright toe te passen. Wie meent nog rechten te kunnen laten gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te richten.

© Alain Breyer: p. 128

© Cedric Verhelst: p. 126, 245

© Dominique Provost: p. 127

© Dries Van den Brande: p. 163, 166

© E. Dulière: p. 43-1, 95

© Gerald Micheels: p. 131

© J. Geleys - Art Photography: p. 24, 206, 211-2

© Luc Schrobiltgen, Brussel: p. 4, 7, 31, 35, 36, 38, 40, 48, 49, 53, 57, 97, 98, 111, 170, 173, 209, 252

© Photo Antony, Oostende: p. 210

© Photo d'art Speltdoorn & Fils: p. 27

© Reinhart Cosaert: p. 2, 6, 8, 10, 16, 21, 23, 30, 32, 34, 39, 44, 45, 54, 58-71, 74-76, 83-88, 94, 102-109, 112-115, 119, 123, 128, 129, 132, 135-153, 156, 160, 164-165, 168, 171, 172, 174-178, 179-2, 180-181, 183-186, 187-2, 189-205, 208, 211-1, 212-218, 222-228, 230, 233, 249, 255.

© Renaat Uyttersprot: p. 188

© Renaud Schrobiltgen, Brussel: p. 29

© Steven Decroos: p. 116, 120, 124

© Willy Everaert: backcoverbeeld

Algemeen Rijksarchief, Brussel: p. 60

Archief Koninklijk Paleis, Brussel: p. 11

Archief en Museum van de Literatuur, Brussel: p. 133, 159

Belfius Art Collection: p. 14-3, 28

Belgische Senaat, Brussel: p. 179-1

Den AST, Halle: p. 2, 45, 58, 64-65, 129, 137, 169, 171, 174,

175, 180, 181, 183, 184, 187-2, 197, 199, 204, 255

FeliXart & Eco Museum, Drogenbos: p. 160-166

Gemeente Ukkel: p. 14-1, 14-2, 47, 211-1

Groeningemuseum, Brugge/artinlanders.be: p. 127

Jacques Fijnaut, NL: p. 20

Koninklijke Bibliotheek, Brussel: p. 47-2, 80-1

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België,

Brussel: p. 24, 27, 206, 211-2 / Archief voor

Hedendaagse Kunst: p. 43-2, 51-2, 72, 95

Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium,

Brussel: p. 182

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

Antwerpen: p. 219, 220

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten,

Gent/artinlanders.be: p. 18-19

Kunstbezit Provincie Vlaams-Brabant: p. 154-155

Musée des Beaux-Arts de Liège, La Boverie, Luik: p. 131

Museo Nacional de Bellas Artes, Buenos Aires: p. 229

Museum Dhondt-Dhaenens,

Sint-Martens-Latem/artinlanders: p. 126, 245

Museum van Elsene: p. 3, 5, 130, 221

Rijksmuseum, Amsterdam: p. 90

Vzw Stichting Marten Melsen, Stabroek: p. 79, 80-2, 91

